

รับผิดชอบที่จะต้องสนใจศึกษาข่าวความเคลื่อนไหวและการกระตือรือร้นที่จะมีบทบาท
ร่วมทางการเมือง

การปกครองท้องถิ่นถือเป็นแนวคิดทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมี
ส่วนร่วมในการปกครองตนเอง หรือมีส่วนเข้ามาดำเนินกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเอง
อย่างกว้างขวางไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนเลือกเข้าไปปฏิบัติ
หน้าที่ของตัวแทนของคนในองค์การปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่อันมีลักษณะ
แตกต่างกันของประชาชนในท้องถิ่นก็กล่าวว่ามีส่วนในการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครอง
ตนเองในท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติต่อไป
สภาพของปัญหาและที่มาของการศึกษา

สุชาติบาลนับได้ว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบแรกที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นใน
ประเทศไทย นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2440 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว สุชาติบาลแห่งแรกที่เกิดขึ้นคือสุชาติบาลกรุงเทพ และต่อมาในปี 2448
ก็ได้เกิดขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่ท่าฉลอมจังหวัดสมุทรสาคร

การจัดตั้งสุชาติบาลขึ้นก็โดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว ทั้งนี้คงการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม (participation) ใน
ทางการเมืองการปกครองคามครรลงของประชาธิปไตย³

จากพระราชประสงค์ดังกล่าวนี้วิเคราะห์ได้ว่า การปกครองท้องถิ่นของ
ไทยหรือการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นควายนโยบายหรือความประสงค์และเป็น
ความริเริ่ม (initiative) ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวหรือเรียก
ได้ว่าเป็นความริเริ่ม เป็นนโยบายของรัฐบาล เป็นการหยิบยื่นให้ (Devolution)
ของรัฐบาล เมื่อเป็นการหยิบยื่นให้ก็ต้องหมายความว่าสภาพความพร้อมยังไม่เกิดขึ้น
สภาพความพร้อมในที่นี้ควรจะเป็นไปให้ทั้งสภาพความพร้อมทางการเมือง ความรู้ความ

³ ชำนาญ ชูวบูรณ์, การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจทางการเมืองปกครอง
ของกฎหมายไทย (พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2507),
หน้า 26.

เข้าใจในการที่จะมีบทบาทในทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นประการหนึ่ง และ
 ความต้องการอีกประการหนึ่งก็คือ สภาพทางเศรษฐกิจ หมายความว่าชุมชนนั้น ๆ จะ
 ยังไม่ถึงขีดความเป็นชุมชนเมืองอย่างแท้จริง ยังมีได้มีสภาพเชิงการค้า พาณิชย์
 ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมเกิดสภาพของการผลิต การแลกเปลี่ยน การบริโภค ที่จะนำ
 มาเป็นความเจริญทางเศรษฐกิจ หรือฐานะของท้องถิ่นที่ค้ำพอ คุ้มเหนืจึงทำให้รายได้
 (revenue) ของท้องถิ่นในปัจจุบันกลับไม่เพียงพอที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการ
 บริหารที่มีประสิทธิภาพได้

อย่างไรก็ดีกิจการสุขาภิบาลนั้นนอกจากเป็นการริเริ่ม หรือนโยบายของ
 รัฐบาลแล้ว จะเห็นได้ว่าเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคต กิจการ
 สุขาภิบาลก็เป็นอันระงับไปด้วย ไม่มีการจัดตั้งในท้องถิ่นใดอีกเลย จึงเห็นได้ว่านโยบาย
 ทางการเมืองการปกครองขึ้นอยู่หรือยึดที่ตัวบุคคล เมื่อรัชกาลที่ 5 เสด็จสวรรคตก็มี
 ใ้มีการดำเนินการตั้งหรือพัฒนาระบบสุขาภิบาลแต่อย่างใด

ต่อมาในปี 2495 สุขาภิบาลจึงมีใ้เริ่มจัดตั้งขึ้นอีกโดยความริเริ่มหรือเกิดขึ้น
 โดยนโยบายของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลอันมี าทนาจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีใ้เป็นผูริเริ่มโดยมีคำสั่งใ้กระทรวงมหาดไทยหรือพื้นกิจการสุขาภิบาลขึ้นใหม่
 ้วยนโยบายที่กองการใ้ประชาชนใ้มีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครอง
 (political participation)เช่นเดียวกัน ⁴

นับตั้งแต่ปี 2495 มาจนถึงปัจจุบัน มีสุขาภิบาลทั้งสิ้น เป็นจำนวน 827 แห่ง ⁵
 เนื่องจากสภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปมีผลทำให้ต่อมาใ้
 ปี 2528 ใ้มีการประกาศใ้พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2528 นับว่าพระราช

⁴ กระทรวงมหาดไทย, หนังสือที่ 18039/2498 ลงวันที่ 7 กันยายน 2498
 เรื่องการดำเนินการงานสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2495 ในฐานะเริ่มแรก.

⁵ กรมการปกครอง, ข้อมูลสุขาภิบาล ปี 2531 (สำรวจเมื่อ 1 ส.ค.31)
 งานองค์การส่วนท้องถิ่น กองราชการส่วนท้องถิ่น, หน้า 1.

บัญญัติฉบับนี้เป็นผลเนื่องมาจากแนวความคิดและความต้องการที่จำให้มีการปรับปรุงรูปแบบของสุทธาภิบาลเสียใหม่ โดยมีสาระสำคัญให้ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทในการเป็นคณะกรรมการสุทธาภิบาลเพิ่มขึ้นทั้งนี้ดูหมายไต่ถามคดีให้ประชาชนที่มาจาก การเลือกตั้งให้มากขึ้น ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าภายใต้สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยทั้งกล่าวในัจจุบันจะส่งผลให้ประชาชนไทยมีทัศนคติต่อการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากน้อยเพียงใดที่จะมีความมั่นใจในตัวเอง (self-confidence) และความพร้อมที่จะเป็นผู้กำหนดทิศทางในการปกครองตนเองเพียงใด ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาการทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยเป็นเป้าหมายในการพัฒนาทางการเมืองของไทยในัจจุบัน เพราะประชาชนคนไทยจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาทางการเมือง ระดับท้องถิ่นและขณะเดียวกันก็จะเป็นผู้ตอบสนองการพัฒนาทางการเมืองระดับชาติทั้งกล่าวด้วย

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ทวความสำคัญทางคานตัวบุคคลที่มีต่อการพัฒนาการเมืองคังกล่าวจึงมีการศึกษาวิจัยหลายประการที่เกี่ยวกับตัวบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้ ความเข้าใจและความพึงพอใจของบุคคล รวมถึงความผูกพันตนเองของสมาชิกในสังคมที่มีต่อระบบการเมืองซึ่งเรียกลักษณะคังกล่าวว่า "วัฒนธรรมทางการเมือง" (political culture) คังนั้น จึงได้มีการนำเอาแนวความคิดเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองมาศึกษาวิชาการรัฐศาสตร์ในเชิงพฤติกรรม⁷ ในหลายแนวทางคังกัน เช่น การศึกษาถึง

⁶ ประสิทธิ์ สวาสคัญชาติ, "วัฒนธรรมทางการเมือง" การเมืองและสังคม พิมพ์ครั้งที่ 3, ประณต นันทยกุล, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 275.

⁷ พรศักดิ์ ม่องแก้ว, "กำเนิดและพัฒนาการ" วัฒนธรรมทางการเมืองไทย, พรศักดิ์ ม่องแก้ว และพลศักดิ์ จิโรศิริ, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2525), หน้า 2-4)

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองกับทัศนคติก่อนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การเมืองการศึกษา บัณฑิตทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาในเรื่องของจิตวิทยาเรียนรู้ในเรื่องกระบวนการ อบรมกล่อมเกล้าทางสังคม ตลอดจนการศึกษาในเรื่องทัศนคติ หรือความรู้สึกลง การเมืองของประชาชนด้วย เป็นต้น และจากการศึกษาวิจัยพบว่า ประชาชนคนไทย ชาคความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ทั้งในรูปแบบและกระบวนการทางการเมืองการ ปกครอง⁸ จึงมักจะไม่เข้าใจถึงคุณค่าของการเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง⁹ ผลที่ตามมาก็คือ การเมินเฉยในสิทธิและหน้าที่ของตน¹⁰

จากปัญหาดังกล่าวจึงได้มีการศึกษาถึงสาเหตุอันนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนไทยเป็นแบบเก่าที่ไม่สอดคล้องกับอุดมการณ์ และวิธีการ ปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนส่วนใหญ่ไม่กระตือรือร้นหรือไม่สนใจทางการเมือง¹¹

⁸ เกียรติชัย พงษ์พานิช, "การปฏิวัติ 2475 กับการเปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองปกครองของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), หน้า 136.

⁹ กระทบ ทองธรรมชาติ, "ปัญหาการเมืองของประเทศไทยที่กำลังพัฒนา" ทฤษฎี และแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ, ออมร รัชศาสตร์ และรัชติยา กรรณสูต บรรณาธิการ, (พระนคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2515).

¹⁰ สุชุม นวตฤต, "สังเขปการปกครองไทย," รายงานประเมินผลโครงการพัฒนาเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย, (ฉบับที่ 4) (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ พิมเนต, 2518), หน้า 228.

¹¹ Wendell Blanchard, et al., Thailand : Its People, Its Society, Its Culture (New Haven : Human Relations Area Files, Inc; 1958), p.493.

โดยถือว่าการเมืองการปกครองเป็นเรื่องของชนชั้นปกครอง ระบบการศึกษาไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ทางการเมืองในค่านิยมที่ชั้กับสภาพความเป็นจริงทางการเมืองแต่ละยุคสมัย¹² ทำให้ผู้รับการศึกษามีความรู้ทางการเมืองจำกัดและสับสนประกอบด้วยสภาพทางการเมืองเศรษฐกิจ สังคมของไทยต้องประสบกับความระงัดงันอันเนื่องมาจากปฏิวัติ รัฐประหารทางการเมืองอยู่เสมอ¹³ ทำให้ประชาชนไทยอยู่ภายใต้ระบอบเผด็จการมาเป็นเวลานาน ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากชนชั้นปกครองให้มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองโดยสม่ำเสมอ

ประเด็นที่น่าสนใจอันนำไปสู่การศึกษา คือ ประชาชนคนไทยมีความโน้มเอียงทัศนคติทางการเมืองมากหรือน้อยเพียงใดหรือไม่ ซึ่งก่อให้เกิดความสับสนไม่เข้าใจหรือไม่เห็นความสำคัญต่อปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองกันต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การมีแบบแผนของพฤติกรรมทางการเมืองในการมีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) อย่างใดอย่างหนึ่ง ประเด็นดังกล่าวจึงนำไปสู่การศึกษาวินัยธรรมทางการเมืองของคนไทยในอีกแง่มุมหนึ่งอันเป็นการตรวจสอบความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของประชาชน อันเป็นความโน้มเอียงทางการเมือง (political orientation) ทางความรู้สึก คำนวณที่มีร่วมกัน (focus) จากองค์การทางการเมือง (political organizations) กระบวนการทางการเมือง (political process) ประเด็นทางการเมือง (political issues) และค่านิยมหรือบรรทัดฐานทางการเมือง (political norms) ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะมีส่วนสัมพันธ์กับการมี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹² สุจิต บุญบงการ, ชุมชนบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสวันครบรอบห้าสิบปีของศาสตราจารย์เกษม อุทยานิน (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2527), หน้า 83.

พฤติกรรมเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะสนับสนุน (support) คัดค้าน (protest) หรือนิ่งเฉย (passive) คือระบบการเมืองการปกครองไทยภายใต้กรอบประชาธิปไตยที่กำลังพัฒนาอยู่ในปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่า 70 ปีมาแล้ว สุราษฎร์ธานี้จะช่วยให้ประชาชนมีแบบแผนทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่สนับสนุนต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพียงไร หรือไม่มีก็มิได้มีการศึกษาและวิจัยกันอย่างกว้างขวางแค่ที่เห็นได้ชัดก็คือยังมีการพยายามปูพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในชนบทกันอยู่ เช่น การพัฒนาพลเมืองระบอบประชาธิปไตย (พพป.) และการจัดตั้งองค์กรที่มุ่งเน้นการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับตำบล หมู่บ้าน ความสำคัญของประชาชนในระดับท้องถิ่นที่มีต่อสถาบันการปกครองในระดับท้องถิ่น และการพัฒนาการเมืองของประเทศทั้งกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นที่จะต้องได้มีการศึกษาเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในระดับท้องถิ่น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจคํอบัญหาและสภาพการณ์ทางการเมือง การปกครองประเทศ และโดยที่ยังไม่เคยมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นโดยในที่นี้มุ่งศึกษาถึงการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุราษฎร์ธานี ซึ่งตามพระราชบัญญัติสุราษฎร์ธานี พ.ศ.2528 มี 2 รูปแบบด้วยกันคือ

1. รูปแบบสุราษฎร์ธานีที่ประธานคณะกรรมการสุราษฎร์ธานีมาจากการเลือกตั้ง
2. รูปแบบสุราษฎร์ธานีที่ประธานคณะกรรมการสุราษฎร์ธานีโดยคําแห่ง ¹³

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อให้ทราบถึงแบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุราษฎร์ธานี ระหว่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสุราษฎร์ธานีที่ประธานคณะกรรมการสุราษฎร์ธานีมาจากการเลือกตั้งและโดยคําแห่ง

¹³ พระราชบัญญัติสุราษฎร์ธานี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 102 ตอนที่ 154 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2528.

รวมทั้งปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อแบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองรูปแบบกึ่งกล่าวโดยการศึกษาเป็นกรณีศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสมุทรปราการ เป็นตัวแทนการศึกษานี้ ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นการเพิ่มข้อเท็จจริงอีกด้านหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นไทย อันจะเป็นแนวทางพื้นฐานในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการทางการเมือง และประสิทธิภาพของสถาบันการปกครองในระดับท้องถิ่นของไทยโดยเฉพาะการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาล อันจะส่งผลให้การปกครองท้องถิ่นกึ่งกล่าวเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ความเข้าใจพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับชาติที่แท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์อย่างเจาะจงดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลของประชาชนในเขตสุขาภิบาลที่ประธานคณะกรรมการสุขาภิบาลมาจากการเลือกตั้งและประชาชนในเขตสุขาภิบาลที่ประธานคณะกรรมการสุขาภิบาลมาโดยตำแหน่งโดยเลือกเอาประชาชนในเขตสุขาภิบาลของจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสมุทรปราการเป็นตัวแทนของการศึกษา

2. เพื่อทราบว่าปัจจัยอะไรที่ทำให้มีความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลของประชาชนในเขตพื้นที่สุขาภิบาลทั้งสองรูปแบบดังกล่าว โดยเฉพาะปัจจัยภูมิหลังของประชาชนอันได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์การ และระยะเวลาที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลนั้น

3. พิจารณาถึงผลกระทบของทัศนคติทางการเมืองของประชาชนในแง่ของความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองและความไว้วางใจทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตสุขาภิบาลกึ่งกล่าว ซึ่งเป็นการศึกษาถึงผลกระทบ

ของปัจจัยทางจิตวิทยา

4. เพื่อทราบข้อเท็จจริงในการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบสุขาภิบาลเพื่อจะเป็นแนวทางในการที่จะพิจารณาปรับปรุงการปกครองรูปแบบสุขาภิบาลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

สมมติฐานในการศึกษา

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษากังกล่าว ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาโดยการตั้งสมมติฐาน (hypothesis) ไว้ดังนี้คือ

สมมติฐานที่ 1

"ประชาชนในเขตสุขาภิบาลที่ประธานคณะกรรมการสุขาภิบาลมาจากการเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลที่เป็นอยู่มากกว่าประชาชนในเขตสุขาภิบาลที่ประธานกรรมการสุขาภิบาลมาโดยตำแหน่ง"

(สมมติฐานนี้ตั้งขึ้นโดยนำความคิด ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องว่าที่ได้นำเสนอใน "กรอบแนวความคิด" เป็นที่ยอมรับกันว่าในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนที่มีความพร้อมในตัวเองจะมีลักษณะชอบความเป็นอิสระ ส่งผลให้มีพฤติกรรมทางการเมืองในการที่จะปกครองตนเอง อูกรณนี้ตัวอย่างจากประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองสูงอย่างสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และสวีเดน (เซอร์แลนด์ เป็นต้น)

สมมติฐานที่ 2

"การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตสุขาภิบาลทั้งสองรูปแบบจะอยู่ในระดับสูงหรือต่ำย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้

- ก. อายุ
- ข. เพศ
- ค. รายได้

- ง. อาชีพ
- จ. ระดับการศึกษา
- ฉ. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตสุขภาพ
- ช. การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์การ
- ซ. ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง
- ฅ. ความไว้วางใจทางการเมือง

(ตัวแปรอิสระที่สำคัญที่นำมาศึกษานั้นซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกัน นำมาจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใ้มีผู้ศึกษาไว้มากมายทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยด้าน อายุ เพศ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์การระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่นหรือประเทศนั้น และทัศนคติทางการเมืองจะมีผลต่อความพร้อมหรือไม่ของประชาชน ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ ในระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยเอง ได้กำหนดตัวแปรเหล่านี้ที่จะกำหนดสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไว้โดยเฉพาะ การออกเสียงเลือกตั้ง เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัด)

นิยามศัพท์สำคัญที่ใช้ในการศึกษา

ศัพท์สำคัญที่ปรากฏในสมมติฐานและที่ใช้ในการศึกษาเรื่องนี้มีความหมายเฉพาะดังต่อไปนี้

"การเมือง" หมายถึง แบบแผนความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่คงอยู่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจ กฎเกณฑ์ และความมีอำนาจเป็นประการสำคัญ ¹⁴

"ภูมิหลัง" หมายถึง อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาของ การอาศัยอยู่ในเขตสุราษฎร์ธานี รายได้และการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์การ

"การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบสุราษฎร์ธานี" หมายถึง การปกครองท้องถิ่น รูปแบบ สุราษฎร์ธานีของไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสุราษฎร์ธานีฉบับที่ 3 พ.ศ.2528.

"ประชาชนในเขตสุราษฎร์ธานีที่ประธานกรรมการสุราษฎร์ธานีจากการเลือกตั้ง" หมายถึง ประชาชนที่มีภูมิลำเนาและมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง คณะกรรมการสุราษฎร์ธานี ของสุราษฎร์ธานีที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 3, 4 และ 5 พระราชบัญญัติสุราษฎร์ธานีฉบับที่ 3 พ.ศ.2528 ที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการสุราษฎร์ธานีรูปแบบ กังกล่าวครั้งล่าสุดของจังหวัดชุมพรและจังหวัดสุราษฎร์ธานี

"ประชาชนในเขตสุราษฎร์ธานีที่ประธานกรรมการสุราษฎร์ธานีโดยตำแหน่ง" หมายถึง ประชาชนที่มีภูมิลำเนาและมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการสุราษฎร์ธานี รูปแบบ สุราษฎร์ธานีตามมาตรา 3 และ 4 ของพระราชบัญญัติสุราษฎร์ธานี ฉบับที่ 3 ที่มีชื่อในบัญชี รายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการสุราษฎร์ธานีรูปแบบดังกล่าวครั้งล่าสุดของ จังหวัดชุมพรและจังหวัดสุราษฎร์ธานี

"ทัศนคติทางการเมือง" หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความพร้อมของบุคคลที่จะ คอบสนองต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ในทางสนับสนุนหรือต่อต้าน ทัศนคติทางการเมืองในการวิจัยนี้ ศึกษาเฉพาะความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง และความไว้วางใจทางการเมือง (political efficacy and political trust) เท่านั้น

"ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง" หมายถึง การที่สมาชิกของระบบ การเมืองมีความรู้สึกว่าการกระทำทางการเมืองของเขามีหรือสามารถมีผลกระทบบ ต่อกระบวนการทางการเมือง และสามารถให้เขามีอำนาจทางการเมืองมีพฤติกรรมทั้งที่ คนปรารถนาได้ รวมทั้งความรู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมเป็นสิ่งที่ เป็นไปได้ โดยที่คนสามารถมีบทบาทในการนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้น

"ความไว้วางใจทางการเมือง" หมายถึง ความโน้มเอียงพื้นฐานในเชิงความรู้สึก (affective) หรือประเมินค่า (evaluative) ของบุคคลต่ออำนาจทางการเมือง รัฐบาลและผู้นำทางการเมือง ว่ามีที่จะกระทำหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานของพฤติกรรมที่ควรจะเป็น (prescriptive standards)

"การเข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมือง" (Political Participation) หมายถึง การเข้าร่วมส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ความความสมัครใจและถูกต้องตามกฎหมายของสมาชิกในสังคม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายโดยทางตรงและทางอ้อมที่ต่อการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการดำเนินงานของหน่วยการปกครองไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เพื่อมุ่งถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ สมมติฐานและวิธีการศึกษาที่ใช้อยู่ในนี้ ย่อมจะเป็นประโยชน์ทั้งในแง่วิชาการและในแง่ของการบริหารงานอยู่พอสมควรทีเดียว โดยอาจกล่าวสรุปดังนี้ คือ

1. สามารถใช้เป็นแนวทางหรือเป็นส่วนประกอบสำคัญในการที่จะพิจารณาปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นแบบสุชาภิบาลเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. ส่วนหนึ่งของผลการศึกษาวิจัยนี้สามารถที่จะช่วยชี้ให้เห็นพฤติกรรมทางการเมืองของคนไทยพอสมควร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการเมืองในระยะขอบประชาธิปไตยต่อไป
3. ส่วนหนึ่งของผลการศึกษาวิจัยนี้ เป็นการช่วยขยายความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในการปกครองท้องถิ่นของไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวិชาการปกครองท้องถิ่นของไทยในสถาบันการศึกษาชั้นสูง
4. เป็นการกระตุ้นหรือช่วยส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยปัญหาในขอบเขตที่กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลดีแก่การที่จะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงของปัญหาโดยส่วนรวมทั้งหมด

การเสนอเรื่อง

บทที่ 1 บทนำ จะกล่าวถึงเค้าโครงทั่วไปของวิทยานิพนธ์ อาทิ สภาพทั่วไป ความสำคัญของการศึกษา วิธีการศึกษาวัตถุประสงค์ สมมติฐานในการศึกษานิยามคำศัพท์ วิธีการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 กล่าวถึงกรอบและแนวความคิดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น แนวความคิดในการปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไป ประวัติความเป็นมาของสุขาภิบาลในประเทศไทยตลอดจนลักษณะของสุขาภิบาลในปัจจุบัน และอ่านาจอหน้าที่ความรับผิดชอบ

บทที่ 3 กล่าวถึงหน่วยสุขาภิบาลที่จะศึกษา คือ สุขาภิบาลในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสมุทรปราการ การจัดตั้ง สภาพเศรษฐกิจ อาชีพ และการศึกษาของประชาชน ตลอดจนการบริหารงาน

กล่าวถึงระเบียบวิธีการในการวิจัยเรื่องนี้ ตั้งแต่การสร้างเครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบเครื่องกึ่งกล่าว การเลือกผู้ตัวอย่าง การกำหนดตัวแปร การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ลักษณะการเสนอเป็นแบบตารางเปรียบเทียบแบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบสุขาภิบาลระหว่างประชาชนในเขต รูปสุขาภิบาลที่ประธานกรรมการมาจากการเลือกตั้งและโดยตำแหน่งของจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งตารางแสดงการเปรียบเทียบกึ่งกล่าวเมื่อนำตัวแปรเกี่ยวกับเพศ การศึกษา อายุ รายได้ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัย การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์การ และทัศนคติทางการเมืองเข้ามาศึกษา แล้วส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลหรือไม่อย่างไร เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ตามลำดับ

บทที่ 5 เป็นการสรุป วิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยและขอเสนอแนะ.